

UPTO-PERUNAN MERKITYS MIKKELIN LÄÄNIN MAANVILJELYSSEURAN ALUEELLA

ESKO SEPPÄNEN

Maatalouden tutkimuskeskus, Kasvinviljelylaitos, Tikkurila ja

ERKKI HUOKUNA

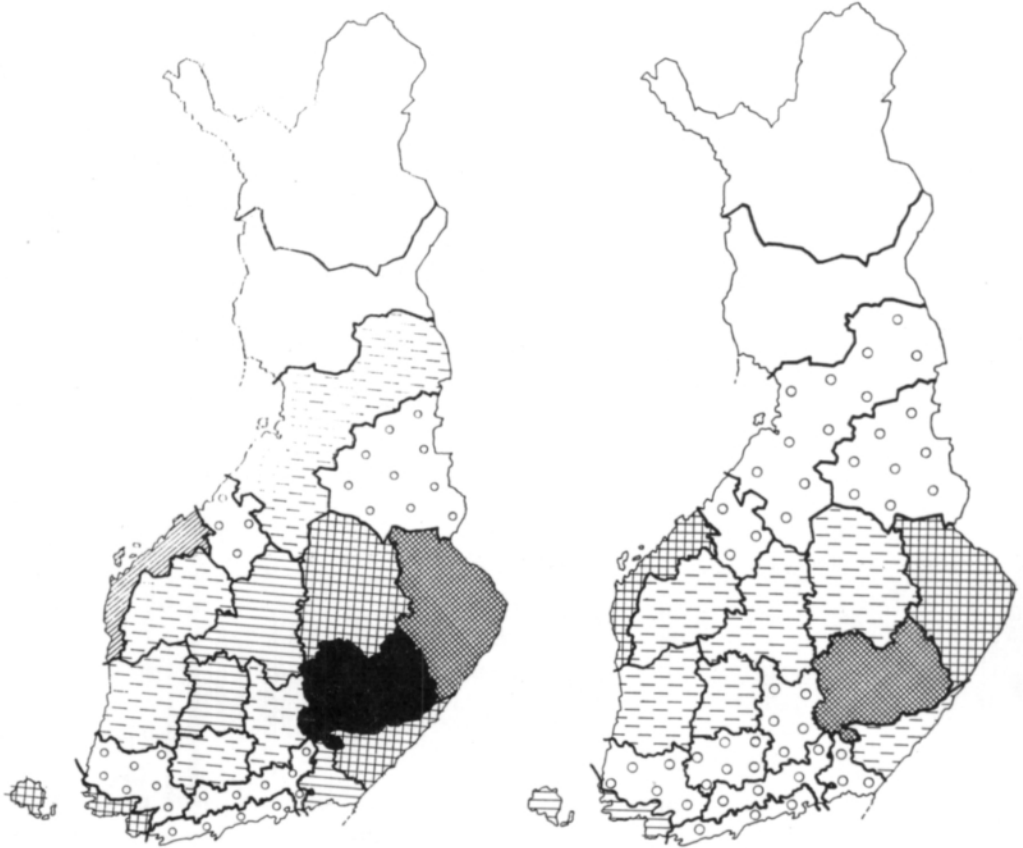
Maatalouden tutkimuskeskus, Etelä-Savon koeasema, Mikkeli

Saapunut 13. 2. 1962

1800-luvun lopulla tuotiin maahamme kokeiltavaksi kymmenittäin ulkomaisia perunajalosteita, ja kuluvan vuosisadan ensimmäisinä vuosikymmeninä nousi niiden luku satoihin. Kuitenkin vain suhteellisen harvat lajikkeet ovat levinneet yleiseen käyttöön. — Ensimmäinen perunalajikkeiden levinneisyyttä koskeva tilastollinen tutkimus suoritettiin v:n 1950 maatalouslaskennan satotiedustelun yhteydessä. Tällöin kävi ilmi, että muutamilla alueilla on omat valtalajikkeensa, kuten Upto Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan moreenialueilla (kuva 1). — Seuraavassa tarkastellaan Upton ominaisuuksia ja sen merkitystä Mikkelin läänin maanviljelysseuran alueella.

Upto eli Up-to-Date on tunnetun skotlantilaisen perunanjalostajan A. Findlayn kehittämä. Upto syntyi hänen risteytettyään Vanhan Victorian erään Old Blue Don'in siemenestä kasvatetun yksilön kanssa (2). Findlay laski Upton kauppaan v. 1894 ja tämä johti suorastaan mullistukseen perunan lajikekysymyksessä. BURTON (1) kirjoittaa, että hyvin suositelluista lajikkeista maksettiin suorastaan satumaisia hintoja, ja että häikäilemättömät kauppiaat myivät hyviksi tunnettuja lajikkeita uusilla nimillä. SALAMAN (12) on todennut esim. Uptoa viljellyn ainakin 186 eri nimellä. Upto levisi nopeasti muihinkin maihin. Sen tuonnista Suomeen ei ole tietoa, mutta SAULI (13) mainitsee sen olleen jo v. 1908 Kylvösiemenyhdistyksen koekentällä Korsossa. Meilläkin se tunnetaan useilla muilla nimillä kuten Helmi, Kuvernööri, The Factor ja Forester.

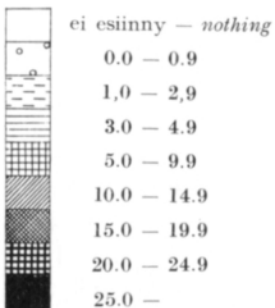
Upto luetaan melko myöhäisten lajikkeiden ryhmään. Sillä on lehtityyppinen, keskikorkea ja voimakas varsisto. Varsi on pysty, vähän punertava. Lehden väri on

Vuonna 1950
In the year 1950

Vuonna 1960
In the year 1960

Viljelyalasta
From the cultivated area
%

Kuva 1. Upto-perunan levinneisyys maassamme vv. 1950 ja 1960 suoritettujen lajiketiedustelujen mukaan (4,11).

Figure 1. The distribution of U-to-Date potato variety in Finland in 1950 and 1960 (4,11).

keltaisenvihreä. Upto kukkii runsaasti ja kauan suurin vaaleanpunavioleitin kukin, mutta ei muodosta marjoja. Rönsyt ovat lyhyet ja valkokuorinen mukula on muodoltaan soikea tai munuaismainen, litteä. Mukula on ohut- ja sileäkuorinen ja sen silmukuopat ovat matalat. Malto on valkoinen. — Uptoa pidetään poudankestä-

vänä, satoisana ja hyvin säilyvänä. Upton tärkkelyspitoisuus on heikohko, mutta jauhoisana se on pidetty ruokaperuna. Herkkuperunana sitä viljeltiin vuosina 1951—61. — Upton varjopuolia ovat sen syövänlähtöisyys ja heikohko rutonkestävyys. Se on hyvin altis myös useille virustaudeille ja perunaruvelle.

Upto maassamme suoritetuissa kenttäkokeissa

Upto on ollut mukana maamme perunakokeissa yli puoli vuosisataa. Se oli eräs satoisimmista lajikkeista vv. 1911—13 maatalouskoelaitoksella Tikkurilassa suoritetuissa lajikekokeissa, ja PUHAKKA (10) suositteli sitä hyvänä ruokaperunana Etelä-Suomeen. Maatalousseurojen keskusliiton lajikevaliokunta suositteli Uptoa Keski-Suomeen vielä v. 1961. Tikkurilassa vv. 1922—26 järjestetyissä maalajikekokeissa todettiin, että Upto menestyi — eräisiin muihin lajikkeisiin verrattuna — paremmin hietamaalla kuin savimaalla (15).

1920-luvulla oli Upto mukana useissa lajikekokeissa eri puolilla maamme. Keski- ja Pohjois-Suomessa olivat aikaiset lajikkeet Uptoa satoisampia. Muun muassa Maaningalla ja Revonlahdella olivat Vesijärvi, Puritaani ja Ruusu selvästi Uptoa satoisampia (3). Etelä-Savon koeasemalla se sitä vastoin osoittautui satoisimmaksi ruokaperunaksi. Taulukossa 1 esitetään koetulosmonisteista kerättyjen tietojen perusteella lyhyt yhteenveto Etelä-Savon koeaseman lajikekokeista vv. 1922—58. Vuosilta 1931 ja 1940 ei ole koetuloksia. Taulukkoon, jossa on eri lajik-

Taulukko 1. Perunan mukulasatojen suhdelukuja Etelä-Savon koeaseman lajikekokeissa vv. 1922—58.

Table 1. Relative potato tuber yields in variety trials at the South Savo Experiment Station, 1922—58.

Lajike Variety	1922—26	1925—30	1932—39	1941—50	1951—58
Haalikainen eli Savon punainen	72	—	—	—	—
Iris	101	104	—	—	—
Ruusu — <i>Early Rose</i>	95	98	94	—	—
Upto — <i>Up-to-Date</i>	100	100	100	100	100
Vesijärvi — <i>Harbinger</i>	—	100	95	—	—
Deodara	—	—	104	—	—
Ruusulehti — <i>Rosafolia</i>	—	—	99	94	104
Ostbote	—	—	—	99	101
Jaakko	—	—	—	—	114
Olympia	—	—	—	—	107
Siikli — <i>Sieglinde</i>	—	—	—	—	101

keiden suhdelukuja periodeittain, on otettu vain alueen tärkeimmät ja kokeissa parhaiten menestyneet lajikkeet. Voimme todeta, että maatiaisperuna Haalikainen on satoisuudeltaan Uptoa paljon heikompi. Iris 1920-luvulla, Deodara 1930-luvulla ja Olympia 1950-luvulla ovat olleet Uptoa satoisampia, mutta eivät ole saaneet laajempaa käyttöä; Iris ja Deodara kenties siitä syystä, että ovat Uptoa heikompia ruokaperunoita. Aikaiset lajikkeet Ruusu ja Vesijärvi ovat jääneet sadoiltaan Uptoa

heikommiksi, varsinkin 1930-luvulla, jolloin lämpöolot olivat huomattavasti normaalia suotuisimmat. Ruusulehti on 1930- ja 1940-luvuilla jäänyt hiukan Uptoa heikommaksi, mutta 1950-luvulla se on ollut satoisampi. Ostbote ja Siikli ovat olleet sadoiltaan Upton veroiset. 1950-luvulla on Jaakko ollut selvästi muita satoisampi. Kahdeksan vuoden kokeiden perusteella se on ollut 14 % Uptoa satoisampi. Upto oli siis Etelä-Savon koeaseman lajikekokeissa satoisin ruokaperuna aina 1940-luvulle saakka. Erityisen hyvin se menestyi poutakesinä 1924, 1925, 1930, 1944, 1951 ja 1955.

Upton viljelylaajuus ja käyttö

Kuten edellä mainittiin, osoitti vuoden 1950 lajiketiedustelu Upton valtalajikkeeksi Mikkelin läänin maanviljelysseuran alueella, missä sen viljelyala oli 29.7 % alueen koko perunanviljelyalasta. Vuoteen 1955 mennessä oli Upton osuus vähentynyt 25.5 %:iin, mutta se oli edelleen ylivoimaisesti eniten viljelty lajike.

Upton merkitystä ko. alueella selvittävää tutkimusta varten kerättiin v. 1959 kolme arvalla valittua pitäjää (Mäntyharju, Sulkava ja Sääminki) käsittävä aineisto, jonka tarkoituksena oli avartaa vuosien 1950 ja 1955 lajiketutkimusten antamaa kuvaa ajassa sekä eteen- että taaksepäin ja koota muitakin Upton viljelyyn liittyviä tietoja. Aineisto kerättiin näistä kolmesta pitäjästä n.s. maatalouslaskentatiloilta, jotka on määrätty arpomalla tilasuuruusluokittain. Aineisto on siis saatu 2-vaiheista ositettua otantamenetelmää käyttäen. — Kyselylomakkeessa tiedusteltiin eri lajikkeiden viljelyalojen lisäksi myös sitä, mihin tarkoitukseen kutakin lajiketta viljeltiin. Lisäksi tiedusteltiin Uptoa viljelleiden mielipidettä sen eräistä ominaisuuksista. Tämä tapahtui siten, että viljelijä arvosteli Upton ja jonkin toisen viljelemänsä lajikkeen ominaisuuksia asteikolla 4—10. — Tietoja saatiin vain 63 viljelmältä. Tilastokorteista voitiin 57 käyttää eri lajikkeiden yleisyyttä ja suhteellisia viljelyaloja laskettaessa ja 44 perunan käyttöä koskevissa laskelmissa. Aineisto on käsitelty ensin viljelmäsuuruusluokittain ja näin saaduista arvoista on viljelmätilastoja hyväksi käyttäen laskettu koko maanviljelysseuraa vastaavat luvut. Aineisto on suppea, mutta suuntaa antavina on tuloksia pidettävä varsin käyttökelpoisina etenkin lajikkeiden yleisyyden ja suhteellisten viljelyalojen muutoksia tutkittaessa.

Maataloushallituksen suorittamissa lajiketiedusteluissa oli päähuomio kiinnitetty lajikkeiden levinneisyyteen eli suhteellisiin viljelyaloihin. Lajikkeen merkitystä tutkittaessa ei pelkkä viljelyalojen tarkastelu kuitenkaan anna aina oikeata kuvaa, jokin suhteellisen vähän viljelty lajike saattaa näet olla tärkeä ruoka- tai varhaisperuna. Tämän vuoksi kerättiin nyt tietoja lajikkeiden lukumäärästä viljelmää kohti, lajikkeiden yleisyydestä, käytöstä jne.

Lajikkeiden lukumäärä viljelmää kohti oli suurin pienillä viljelmillä. Alle 15 ha:n viljelmillä viljeltiin keskimäärin kolmea lajiketta — joillakin viljelmillä jopa kuutta — mutta sitä suuremmilla viljelmillä vain kahta.

Yleisyydellä tarkoitetaan tässä sitä, monellako prosentilla viljelmistä ko. lajiketta viljellään. Taulukko 2 esittää lajikkeiden yleisyyttä vv. 1939, 1950 ja 1959. Yleisimmäksi osoittautui maatiaisperuna Haalikainen (Savon punainen), joskin Upto

Taulukko 2. Tärkeimpien perunalajikkeiden yleisyys Mikkelinläänin maanviljelysseuran alueella vv. 1939, 1950 ja 1959. Vuoden 1939 luvut on laskettu pienemmästä aineistosta kuin vuosien 1950 ja 1959.

Table 2. The distribution of the most important potato varieties in the area of the Agricultural Society of Mikkeli province in 1939, 1950 and 1959. The figures represent percentage of farms on which each variety was cultivated.

Lajike Variety	1939	1950	1959
Haalikainen	(76)	53	48
Ruus	(51)	44	33
Upto	(48)	53	44
Ruusulehti	(24)	30	15
Eigenheimer	(1)	5	9
Jaakko	—	—	29

oli melkein yhtä yleinen. Vuonna 1939 on Haalikaista viljelty kolmella viljelmällä neljästä, mutta vv. 1950 ja 1959 enää joka toisella. Uptoa on viljelty vasta 1939 suunnilleen joka toisella viljelmällä. Ruusua oli vv. 1939 ja 1950 joka toisella viljelmällä, mutta v. 1959 enää joka kolmannella. Ruusulehti on parhaimmillaankin ollut vain joka kolmannen viljelmän peruna. Jaakko näyttää yleistyvän varsin nopeasti; tämä lienee syynä Upton, Ruusun ja Ruusulehden viljelyn supistumiseen.

Lajikkeiden levinneisyyden muutokset seurailevat yleisyyden muutoksia. Taulukkoon 3 on koottu maataloushallituksen toimesta vv. 1950, 1955 ja 1960 suori-

Taulukko 3. Tärkeimpien perunalajikkeiden levinneisyys Mikkelinläänin maanviljelysseuran alueella maataloushallituksen tutkimusten (4, 11) ja v. 1959 kerätyn näytteen mukaan. Vuoden 1939 luvut on laskettu pienemmästä aineistosta kuin vuosien 1950 ja 1959.

Table 3. The distribution of the most important potato varieties in the area of the Agricultural Society of Mikkeli province. The figures represent percentage of each variety in the total area grown to potatoes.

Lajike tai ryhmä Variety or group	Maataloushallituksen lajiketiedustelujen mukaan % According to governmental studies			Vuonna 1959 kerätyn aineiston mukaan % According to a survey made in 1959		
	1950	1955	1960	1939	1950	1959
Upto	29.7	25.5	18.1	(32.4)	37.6	25.8
Ruusulehti	12.7	11.2	4.7	(8.5)	11.6	6.1
Ruus	— ¹	— ¹	— ¹	(10.7)	6.8	4.3
Eigenheimer	2.9	6.0	7.6	(0.5)	1.4	3.0
Jaakko	—	2.1	11.2	—	—	16.9
Haalikainen	— ²	— ²	— ²	(17.3)	7.6	4.1
Maatiais ¹ — local	4.7	5.2	0.2	—	—	—
Muut lajikkeet — others	28.1	30.0	28.4	(10.0)	13.2	28.7
Tuntemattomat — unknown	21.9	20.0	29.8	(20.6)	21.8	11.1

¹ Sisältyy ryhmään muut lajikkeet.

² Sisältyy ryhmään maatiais¹.

¹ included in others

² included in locals

tettujen lajiketiedustelujen ja v. 1959 kerätyn aineiston tulokset. Huomaamme, että tärkeimpien lajikkeiden Upton, Ruusulehden ja Jaakon kohdalla ovat molempien tutkimusten antamat tulokset lähimain samanlaiset sekä levinneisyyden että levinneisyyden muutosten suhteen. Vuoden 1959 aineisto osoittaa sekä Upton että Ruusulehden viljelyn olleen laajimmillaan vuoden 1950 vaiheilla. Sen jälkeen on niiden viljely nopeasti vähentynyt. Upto on vielä v. 1960 ollut alueen valtalajike, mutta Jaakko näyttää ennen pitkää syrjäyttävän sen. Maatiaisperuna Haalikainen on vielä v. 1939 ollut melko tärkeä lajike myös viljelyalaltaan. Maataloushallituksen lajiketiedusteluissa on maatiais yhdistetty tuloksia laskettaessa. Muiden maatiaisten kuin Haalikaisen (Savon punainen, Vanha punainen) viljely on kuitenkin niin vähäistä, että maataloushallituksen lajiketiedustelun koko maatiaisten ryhmää voitaneen verrata v:n 1959 aineiston Haalikaisen levinneisyyteen. Voidaan päätellä, että juuri tämä maatiaisperuna on ollut alueen »valtalajike» ennen Uptoa. KOSKINEN (3) mainitseekin sitä viljellyn yleisesti Mikkelin ympäristössä. — Myös Ruusu on ollut tärkeä lajike vielä v. 1939. Sekin kulkee useilla nimillä kuten Amerikkalainen, Riikkalainen, Kesäperuna ja Aikainen Ruusu, joten osa sitä sisältynee maataloushallituksen lajiketiedustelussa ryhmiin »Muut lajikkeet», »Sekalaiset ja tuntemattomat».

Vuoden 1959 aineisto osoittaa selvästi uusien lajikkeiden leviävän nopeammin suurille kuin pienille viljelmille. Saman ilmiön on PAATELA (6) jo aikaisemmin osoittanut viljalajikkeilla. Haalikaisen viljelyn painopiste oli jo v. 1939 pienillä viljelmillä (taulukko 4). Silloin on Uptoa viljelty suhteellisesti eniten 15—25 ha:n viljelmillä, mutta sen jälkeen on painopiste siirtynyt pienemmille viljelmille. Haalikainen näyttää jo v. 1950 hävinneen 15 ha suuremmilta viljelmiltä ja Jaakko on jo v. 1959 syrjäyttänyt Upton niillä.

Taulukko 4. Haalikaisen, Upton ja Jaakon prosenttiset osuudet perunan koko viljelyalasta eri viljelmäsuuruusluokissa Mikkelinläänin maanviljelysseuran alueella vv. 1939, 1950 ja 1959.

Table 4. The percentage of the potato varieties Haalikainen, Up-to-Date, and Jaakko in the total area grown to potatoes in 1939, 1950 and 1959.

Lajike ja vuosi <i>Variety and year</i>	Viljelmäsuuruusluokat ha:ssa <i>Size of farm in hectares</i>				
	2.00—4.99	5.00—9.99	10.00—14.99	15.00—24.99	25.00—
Haalikainen 1939	26	18	16	1	3
» 1950	9	8	7	—	—
» 1959	5	5	5	—	—
Upto 1939	17	25	60	72	23
» 1950	32	33	56	56	18
» 1959	27	27	27	17	19
Jaakko 1959	18	10	16	38	37

Vuoden 1959 aineisto osoitti, että viljelmää kohti pidettiin keskimäärin kolmea lajiketta, vain 15 peltohehtaaria suuremmilla viljelmillä, joita ko. alueella on verraten vähän, tyydyttiin kahteen lajikkeeseen. Samalla aineistolla pyrittiin selvittämään myös sitä, viljelläänkö eri lajikkeita erilaisia tarpeita varten. Tätä koskevat vastaukset olivat kuitenkin hyvin ylimalkaisia ja näyte osoittautui liian pieneksi.

Ilmeni kuitenkin, että maataisperuna Haalikaista viljeltiin yksinomaan ruokaperunaksi omaa käyttöä varten. Ruusua viljeltiin melkein yksinomaan omaa käyttöä varten. Sillä oli suurin merkitys varhaisperunana, vaikka pääosa sadosta käytettiin rehuksi. Myyntiä varten viljeltiin huomattavammin vain Uptoa ja Jaakkoa, edellistä noin neljännes ja jälkimmäistä noin puolet viljelyalasta. Jaakon kohdalla lisää myynnin osuutta se, että sitä viljellään eniten suurilla viljelmillä, joilla viljely myyntiä varten on yleisintä. Sekä Upto että Jaakko ovat tyypillisiä yleisperunoita. Vaikka Haalikaista viljeltiin yksinomaan ruokaperunaksi, oli Upto kuitenkin viljelmätalouksien tärkein ruokaperuna. Tämä johtuu siitä, että Haalikaisen sekä viljelyalat että sadot ovat pieniä. Oheisesta asetelmasta ilmenee tärkeimpien lajikkeiden suhteellinen merkitys viljelijöiden ruokaperunana v. 1959

Upto	26 %	Laiva	11 %
Haalikainen	16 »	Muut lajikkeet	31 »
Jaakko	13 »	Sekalaiset	3 »

Viljelijät arvostelivat eri lajikkeiden ominaisuudet lähimain samoin kuin esim. PAATELAN Maatalouskalenteriin (7) laatima taulukko osoittaa. Kuitenkin esiintyi muutamia poikkeuksia. Niinpä Uptolle annettiin satoisuudesta keskimäärin 8.4 (Paatela 7), Jaakko sai vastaavasti 9.3 (9). Varsiston rutenkestävyydessä arvosteltiin Jaakko Uptoa paremmaksi numeroin 8.6 ja 7.4 (6 ja 7). Muilta ominaisuuksiltaan pidettiin niitä lähimain samanarvoisina. Maataisperuna Haalikainen edusti ihanteellista makusuuntaa, sillä se sai arvosanaksi 9.8, Upto ja Jaakko saivat vastaavasti 7.8 ja 7.6 (8 ja 8). Haalikaisen maku on todettu erinomaiseksi myös Etelä-Savon koeaseman makukokeissa (3). Sen muut ominaisuudet arvosteltiin heikoiksi.

Yhteenveto

Skotlantilaisen A. Findlayn v. 1894 kauppaan laskema Upto-peruna osoittautui aina 1940-luvulle saakka satoisimmaksi ruokaperunaksi Etelä-Savon koeasemalla. Se oli eräs satoisimmista myös kaikki lajikkeet huomioonottaen. Tämän useimmilta muiltakin ominaisuuksiltaan hyväksi osoittautuneen lajikkeen viljely laajeni voimakkaasti 1930-luvulla, ja se oli jo v. 1939 syrjäyttänyt maataisperuna Haalikaisen valta-asemasta Mikkelinläänin maanviljelysseuran alueella. Upton viljely oli laajimmillaan v:n 1950 paikkeilla, jolloin sitä viljeltiin joka toisella viljelmällä ja sen viljelyala oli lähes kolmannes alueen koko perunanviljelyalasta. Maataloushallituksen lajiketiedustelujen mukaan Upton levinneisyys oli v. 1950 29.7 %, v. 1955 25.5 % ja 1960 18.1 % (kuva 1). Vuoden 1959 haastattelututkimuksen mukaan oli maataisperuna Haalikaisen viljely jo v. 1939 keskittynyt pienille viljelmille, v. 1959 oli Upton viljelyn pääpaino pienillä viljelmillä ja näyttää todennäköiseltä, että v. 1959 suuremmilla viljelmillä eniten viljelty lajike Jaakko tulee ennen pitkää syrjäyttämään Upton valtalajikkeen asemasta.

Vaikka ko. alueella viljellään vieläkin Haalikaista yleisesti ruokaperunaksi, osoittautui Upto v. 1959 tärkeimmäksi ruokaperunaksi. Uptoa viljellään jonkin verran myös myyntiin, mutta suurin osa sadosta käytetään kuitenkin rehuksi.

KIRJALLISUUTTA

- (1) BURTON, W. G. 1948. The potato. 319 p. London.
- (2) FINDLAY, A. 1905. The potato its history and culture. 88 p. Cupar-Fife.
- (3) KOSKINEN, Y. K. 1932. Perunan laatukokeiden tuloksia vuosilta 1920—1930. Valt. maatal. koetoim. julk. 44: 1—126.
- (4) Maataloushallituksen tilastotoimiston kuukausikatsaukset: 1956, No 5: 1—5 ja 1961, No 4: 64—67.
- (5) NORDLING, X. 1884. Berättelse om jordbruket å Toivoniemi i Enare för år 1883. Landtbrukssällskapens årsberättelse, förhandlingar m.m. 1884. 25 s. Helsingfors.
- (6) PAAVELA, J. 1953. Tärkeimmät viljalajikkeemme ja niiden viljelyalueet. Acta agr. Fenn. 80,1.
- (7) — 1962. Kasvinviljely. Maatalouskalenteri 1962: 173—179.
- (8) PESOLA, V. A. 1942. Kasvinviljelys. Joka talon opas No 5. 278 s. Helsinki.
- (9) POHJAKALLIO, O. 1934. Paikallisten kasvinviljelyskokeiden tulosten käyttäminen tutkimusmateriaalina perunan laatukokeiden tarkastelulla valaistuna. Acta agr. Fenn. 31,10.
- (10) PUHAKKA, W. 1914. Försöken med potatissorter under åren 1911—1913. Meddelanden till landtmän 19:1—8.
- (11) SAKSA, P. J. 1955. Maamme perunalajikkeiden viljelylaajuus ja viljelyalueet. Maatal. tiet. aikakausk. 27: 41—52.
- (12) SALAMAN, R. N. 1926. Potato varieties. 378 p. Cambridge.
- (13) SAULI, J. O. 1909. Kokeita suurilla ja pienillä sekä halotuilla kylvöperunoilla. Maatalous 2: 482—486.
- (14) — 1941. Peruna. 126 s. Helsinki.
- (15) SIMOLA, E. F. 1931. Perunakokeet maatalouskoelaitoksen kasvinviljelysosastolla vuosina 1920—1930. Valt. maatal. koetoim. julk. 37.
- (16) VALLE, O. 1962. Tärkeimmät perunalajikkeemme. Pellervon kalenteri 1962.

SUMMARY:

THE IMPORTANCE OF THE POTATO VARIETY UP-TO-DATE IN SOUTHEAST FINLAND

ESKO SEPPÄNEN

Agricultural Research Center, Department of Plant Husbandry, Tikkurila

and

ERKKI HUOKUNA

Agricultural Research Center, South Savo Experimental Station, Mikkeli

The present study is based on potato variety and soil type trials carried out in 1911—1958, on statistical investigations made by the Department of Agriculture in 1950, 1955 and 1960, and on a survey made from three parishes in the area of the Agricultural Society of Mikkeli province, which is located in the inland region of Southeast Finland.

The purpose of this study was to investigate the factors affecting the wide distribution of the variety Up-to-Date in this region of Finland as well as the changes occurring in its area of cultivation.

Up-to-Date proved to be a typical variety on light soils. It thrived best at the South Savo Experimental Station, where it was regularly one of the highest-yielding potato varieties in the entire period 1922—58 and the highest-yielding table potato up to the 1940's (Table 1).

In the 1930's Up-to-Date became the most important potato variety in this area, displacing the previously cultivated local varieties. Its extent of cultivation was at its greatest around the year 1950, when it was grown on every second farm and its area of cultivation constituted one-third of the total area grown to potato (Tables 2 and 3). Since that time the cultivation of Up-to-Date has rapidly declined, but even as late as 1960 it was still the most important variety in this region.